

Reģionu komitejas atzinums “Stratēģija Ziemeļjūras un Lamanša reģionam”

(2011/C 15/06)

REĢIONU KOMITEJA

- ir pārlicināta, ka makroreģioni var būt jauns Eiropas reģionu un valstu sadarbības veids, kas var radīt piemērotu pamatu teritoriāli, saturiski un laikā definētai vietējo un reģionālo pašvaldību, dalībvalstu un Eiropas Savienības struktūru sadarbībai;
- uzsver, ka makroreģionālām stratēģijām nav jāaptver visas politikas jomas, bet galvenokārt jāpievēršas uzdevumiem, kas ir kopīgi makroreģionam; vēlas arī precizēt, ka makroreģions nav vēl viens Eiropas Savienības institucionālais līmenis;
- uzsver, ka kopīgās prioritātes rīcībai Ziemeļjūras un Lamanša reģionā galvenokārt meklējamas jūrniecības politikas, vides, enerģētikas, transporta un satiksmes, rūpniecības un zinātnes jomā, kā arī saistībā ar to ietekmi uz sociālo kohēziju.
- lūdz ES dalībvalstis atbalstīt tālākos soļus, kas vērsti uz Eiropas līmeņa stratēģijas izstrādi šim makroreģionam, kurā steidzami jārisina problēmas transporta, vides, zvejas un pētniecības jomā;
- lūdz Eiropas Komisijai jau pirms 2013. gada nodrošināt līdzekļus makroreģionālu stratēģiju izstrādei un ierosina atbalstīt Ziemeļjūras un Lamanša makroreģionālas stratēģijas izstrādi pirms 2013. gada;
- rosina, īstenojot kohēzijas politiku pēc 2013. gada, cik vien iespējams, paredzēt makroreģionālo stratēģiju īstenošanu visās teritoriālās sadarbības jomās un uzskata, ka zaļajā grāmatā noteikti ir precīzāk jādefinē to nozīme un funkcijas.

Ziņotājs: Brēmenes parlamenta loceklis *Hermann Kuhn* kgs (DE/PSE)

I. VISPĀRĪGAS PIEZĪMES.

REĢIONU KOMITEJA

1. atzinīgi vērtē to, ka Eiropas Komisija 2009. gada 10. jūnijā publicējusi "Eiropas Savienības stratēģiju Baltijas jūras reģionam", kas attiecas uz Baltijas jūras makroreģionu. Komisija, to publicējot, jau norādījusi, ka Baltijas jūras stratēģija var būt paraugs līdzīgām iniciatīvām citos Eiropas makroreģionos;

2. norāda, ka ES stratēģijas Baltijas jūras reģionam pamatā ir integrēta pieeja, brīvprātības princips un ieinteresēto personu, ar kurām arī ir jāapspriežas, aktīva sadarbība. Stratēģijai nav finansiālas ietekmes, un tās mērķis ir labāk koordinēt pieejamo līdzekļu izmantošanu. Šī pieeja ir lietderīgs piemērs, kā izstrādājamas makroreģionu stratēģijas, pirmām kārtām ievērojot attiecīgā makroreģiona īpašās iezīmes un problēmas;

3. atzinīgi vērtē to, ka 2009. gada 18.–19. jūnija sanāksmē Eiropadome lūdza Komisijai izstrādāt "ES stratēģiju Donavas reģionam";

4. atgādina, ka Reģionu komiteja jau kopš paša sākuma atzinīgi vērtējusi un sekmējusi šo darbu, jo tas veicina vietējo un reģionālo pašvaldību iesaistīšanu politiskajos procesos;

5. atzīmē, ka daudzi Eiropas reģioni risina jautājumus, kas saistīti ar makroreģionālām stratēģijām. To varēja secināt Reģionu komitejas 2010. gada 13. aprīļa konferencē "Eiropas makroreģioni: integrācija, izmantojot teritoriālu sadarbību";

6. ir pārliecināta, ka makroreģioni var būt novatorisks Eiropas reģionu un valstu sadarbības veids, kas var radīt piemērotu pamatu teritoriāli, saturiski un laika ziņā definētai vietējo un reģionālo pašvaldību, dalībvalstu un Eiropas Savienības iestāžu sadarbībai. Šīs jaunās stratēģijas izstrādē būtu jāņem vērā arī ilggadējā pārrobežu, starptautiskās un reģionālās sadarbības pieredze;

7. uzsver, ka Eiropas stratēģija makroreģionam var uzlabot politiskās darbības saskaņotību un koordināciju dažādās jomās un dažādos līmeņos un specifiskas problēmas var pārvērst kopīgā rīcībā. Ar tās palīdzību var labāk koordinēt finanšu līdzekļu izmantošanu, atbilstoši daudzlīmeņu pārvaldības principiem vairāk uzmanības veltīt vietējām un reģionālajām pašvaldībām un elastīgāk iesaistīt sabiedriskās organizācijas;

8. uzskata, ka makroreģionālās stratēģijas ir instruments, kas sekmē pakāpenisku Eiropas integrāciju un aizvien lielāku ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju;

9. uzskata, ka ir jāpārbauda, kāda ir makroreģionālo stratēģiju un rīcības jomu saistība ar citām Savienības stratēģiskajām politikām, jo īpaši ar stratēģiju "Eiropa 2020", kohēzijas politiku un integrēto jūrniecības politiku;

II. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ.

Makroreģioni: jauns Eiropas reģionu un valstu savstarpējās sadarbības veids

10. atgādina, ka pārrobežu sadarbības, kā arī reģionu un valstu savstarpējās sadarbības veicināšana un attīstība vienmēr ir bijis nozīmīgs Reģionu komitejas risināmais jautājums — gan veidojot eiroreģionus, kuru mērķis ir robežreģionu sadarbība, gan veidojot Eiropas struktūras, kas vēlas īstenot pārrobežu starptautiskus un starpreģionālus projektus un kas juridiski ir Eiropas teritoriālās sadarbības grupas (ETSG);

11. norāda, ka starpreģionālās un starptautiskās sadarbības veicināšana ir arī nozīmīgs kohēzijas politikas mērķis un sastāvdaļa. INTERREG VI B programmas jau tagad ir vērstas uz lielākām reģionālajām struktūrām, piemēram, Ziemeļjūru vai Atlantijas loku;

12. atzinīgi vērtē to, ka, iekļaujot "teritoriālās kohēzijas" mērķi Eiropas līgumos, reģions kā Eiropas politiku atskaite punkts ir ieguvis vēl lielāku nozīmi;

13. atzinīgi vērtē to, ka Savienības integrētajā jūrniecības politikā, ar kuru nozaru politikas paredzēts apkopot vienā integrētā pieejā, tagad tiek uzskatīts, ka stratēģijas reģionalizācija ir būtisks priekšnoteikums tās sekmīgai īstenošanai, jo tādējādi prioritātes un instrumentus iespējams precīzāk pielāgot ģeogrāfiskajiem, ekonomiskajiem un politiskajiem apstākļiem attiecīgajā jūras teritorijā;

14. ir pārliecināta, ka makroreģiona un uz to attiecināto politisko stratēģiju koncepcija var būt jauns un novatorisks Eiropas Savienības starpreģionālās un starptautiskās politikas veids. Šāda politika var būtiski sekmēt saskaņotību un rīcības spēju noteiktā teritorijā un tādējādi konkrētos apstākļos savstarpēji saistīt ekonomisko efektivitāti, sociālo kohēziju un ekoloģisko līdzsvaru;

15. atzīmē, ka makroreģions ir “brīvprātīgi”, nevis “ar rīkojumu” izveidojusies teritorija, kuras robežām nav noteikti jāsakrīt ar administratīvajām un politiskajām robežām. Tas ir līmenis, kurā dažādi dalībnieki nolemj sadarboties, lai risinātu kopīgas problēmas, kuras citos teritoriālajos līmeņos atsevišķi atrisināt nevar vispār vai nevar atrisināt tik efektīvi. Runa ir par īpašiem problēmjautājumiem un iespējām, kuru risināšanai reģions vai dalībvalsts ir pārāk maza, bet Savienība — pārāk liela un tās noteikumi — pārāk vispārīgi;

16. tāpēc secina, ka makroreģionālām stratēģijām nav jāaptver visas politikas jomas, bet galvenokārt jāpievēršas uzdevumiem, kas ir kopīgi makroreģionam un kas ir kopīgi apzināti, izmantojot partnerības pieeju. Ja tas ir lietderīgi un nepieciešami, ar šādām stratēģijām tiek savstarpēji saistīti sadarbības principi un subsidiaritātes princips;

17. uzsver, ka makroreģionam kā “funkcionālai telpai” nav stingri noteiktu robežu, kas var būt mainīgas atkarībā no problēmas un risinājuma. Tomēr noteikti ir jābūt vienprātībai vismaz par to, kas veido noteiktas teritorijas (arī iekšzemē) centru. Ikviens makroreģiona būtību nosaka attiecīgie dabiskie apstākļi, kuros notikusi tā ekonomikas, politikas un kultūras attīstība;

18. vēlas precizēt, ka makroreģions nav vēl viens institucionāls vai konstitucionāls Eiropas Savienības līmenis. Makroreģions drīzāk būtu jāorganizē kā rīcības forma, platforma vai tīkls, kurā noteiktā teritorijā kopīgi izvirzītu mērķu sasniegšanā var sadarboties vietējie un reģionālie, kā arī valsts un Eiropas mēroga partneri, iesaistoties pilsoniskās sabiedrības dalībniekiem. Tā izveidē jāizmanto jau pastāvošie tīkli un forumi;

19. ir pārliecināta, ka makroreģionālās stratēģijas paver lielas iespējas un izdevības, lai turpinātu attīstīt un konkretizēt daudzlīmeņu pārvaldības metodes, kuru Reģionu komiteja ir izvirzījusi par vienu no sava darba prioritātēm; tas attiecas arī uz sabiedrisko organizāciju atklātu un elastīgu līdzdalību;

20. norāda, ka vietējās un reģionālās pašvaldības vislabāk pārzina reģiona konkrētos apstākļus un problēmas un tādēļ tām jāklūst par līdztiesīgiem partneriem makroreģionālu stratēģiju izstrādē un īstenošanā. Pašvaldības ir iedzīvotājiem vistuvākās dalībnieces;

21. tomēr uzskata, ka sadarbību makroreģionā nevar veidot tikai divpusēji vai daudzpusēji, bet tā jāīsteno ar Eiropas Savienības iestāžu nozīmīgu atbalstu, jo minētās iestādes pārstāv Savienības kopīgos mērķus, noteikumus un resursus;

22. ir pārliecināta, ka katram makroreģionam ir vajadzīga konkrēti pielāgota stratēģija. Tikai vairāku dažādu makroreģio-

nālu stratēģiju izstrādē ļaus iegūt pietiekamu pieredzi par minētā instrumenta iespējām un robežām;

Stratēģija Ziemeļjūras un Lamanša reģionam

23. atzīmē, ka Ziemeļjūras un Lamanša reģions aptver pašu Ziemeļjūru ar tās ieejām un izejām uz Baltijas jūru (Skageraks un Kategats), Atlantijas okeānu (Lamanšs) un uz Norvēģu jūru, kā arī šā apgabala piekrastes reģionus, ciktāl tie ar jūru ir tieši vai netieši saistīti, jūra tos ietekmē vai tie ietekmē jūru. Šis jūras apgabals atbilst Ziemeļjūras reģiona definīcijai OSPAR komisijas dokumentos un ES Jūras stratēģijas pamatdirektīvā;

24. norāda, ka ES dalībvalstis Zviedrija, Dānija, Vācija, Nīderlande, Beļģija, Francija un Apvienotā Karaliste un to vietējās un reģionālās pašvaldības ir politiski saistītas ar Ziemeļjūras un Lamanša makroreģionu; tas attiecas arī uz Norvēģiju un plašākā nozīmē — arī Islandi, kurai, pateicoties dalībai EEZ, jau ir ciešas saiknes ar ES. Islande jau ir iesniegusi pieteikumu dalībai Eiropas Savienībā;

25. norāda, ka Ziemeļjūra atrodas kontinentālajā šelfā, tāpēc tā nav dziļūdens jūra. Tās ekosistēma, kurā dzīvo 230 zivju sugu un 10 miljoni jūras putnu, ir bagāta un sarežģīta, tomēr tā ir arī jutīga un apdraudēta. Piekraste ir daudzveidīga: fjordi, upju grīvas, pludmales, līči, paisuma laikā applūstoši apgabali; tai raksturīga spēcīga plūdmaiņa un vietām — spēcīgas straumes. Upes, kas ietek Ziemeļjūrā un Lamanšā, atdūņo lielu Eiropas daļu un ar saviem sanešiem rada jūrām papildu slogu;

26. apzinās, ka Ziemeļjūras un Lamanša jūras apgabalā ir pasaulē visaktīvākā kuģu satiksme un tā izmantojums kopumā ir ārkārtīgi intensīvs: kuģniecība (ar visaugstāko koncentrāciju Lamanšā), zvejniecība, izejvielu ieguve no jūras gultnes (nafta, dabas gāze, smiltis un grants), enerģijas ieguve atklātā jūrā, tūrisms. Spriedze un pretrunas pastāv gan izmantojuma veidu starpā, gan starp tiem un dabas aizsardzību;

27. zina, ka Ziemeļjūras un Lamanša piekraste ir viens no augsti attīstītiem ES reģioniem. Šeit atrodas divas no pasaules lielākajām starpkontinentālās jūras satiksmes ostām, citi lieli pilsētu centri ar tradicionālu un modernu rūpniecību, kā arī daudzviet ir labi attīstīts tūrisms un lauksaimniecība. Vienlaikus tradicionālajās nozarēs, piemēram, zvejniecībā vai kuģubūvē, norisinās sarežģītas strukturālas pārmaiņas, kuras pašreizējā finanšu un ekonomikas krīze apgrūtina vēl vairāk;

28. uzskata, ka Ziemeļjūras un Lamanša reģions ir izaugsmes reģions. Šis reģions var un tam vajadzētu sniegt ieguldījumu stratēģijas “Eiropa 2020” īstenošanā, kā arī veicināt viedu, ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi Eiropā. To var sekmēt ar makroreģionāla pieeju;

29. pauž bažas par to, ka Ziemeļjūras un Lamanša reģions ir ekoloģiski ļoti noslogots un apdraudēts — to noslogo dažāda veida piesārņojums un saneši jūrā un apdraud ar kuģniecību un enerģijas ieguvī saistītie riski. Klimata pārmaiņas rada jaunus riskus tiešajiem piekrastes reģioniem jūras līmeņa celšanās un ekstremālu laika apstākļu biežuma palielināšanās dēļ;

30. norāda, ka Ziemeļjūras un Lamanša piekrastes reģioni jau divus tūkstošus gadu ir bijuši politiski un kultūras jomā cieši savstarpēji saistīti gan migrācijas, gan tirdzniecības attiecību, piemēram, Hanzas Savienības periodā, gan kopīgu jūrniecības tradīciju dēļ. Daudzus gadsimtus tajos ir aizsākušies jūras braucieni apkārt pasaulei, kas palīdzējuši veidot reģiona iedzīvotāju identitātes apziņu;

31. uzsver, ka valstis, kas robežojas ar Ziemeļjūru un Lamanšu, saskaras ar nopietnām kopīgām problēmām un uzdevumiem, ko nevar pārvarēt un atrisināt atsevišķi reģioni vai dalībvalstis. Šīs problēmas galvenokārt izskaidrojamas ar Ziemeļjūras, Lamanša un to piekrastes reģionu īpašajām dabas un teritoriālajām iezīmēm, kuras līdz pat šodienai veido pamatu līdzīgām vēsturiskajām, ekonomiskajām, sociālajām un kultūras norisēm. Tās galvenokārt ir šādas:

- savstarpēji saistīta ekosistēma un tās apdraudējumi;
- klimats un ģeoloģija (atjaunojamo enerģiju, piemēram, vēja, plūdmaiņas izmantošana, jauni uzdevumi krastu aizsardzībā);
- dabas resursu intensīvs izmantojums (zveja, naftas un gāzes ieguve u. c.);
- teritorijas intensīvs un pretrunīgs izmantojums (vēja enerģija, kuģniecība, dabas aizsardzība);
- piekrastes ekonomiskās tradīcijas (kuģniecība, kuģubūve, tūrisms);

32. uzsver, ka pasākumi, kas steidzami jāiesteno, lai saglabātu Ziemeļjūras un tās savienojumu ar blakus esošajām jūrām ekosistēmas, saudzētu tās resursus, samazinātu piesārņojumu un izvairītos no tālāka piesārņojuma, panāktu drošību uz jūras un sauszemes, pielāgotos klimata pārmaiņām, pēc būtības ir pārrobežu pasākumi un tāpēc tos nevar veikt vienīgi reģioni vai atsevišķas dalībvalstis. Tas attiecas arī uz pārrobežu infrastruktūras izveidi un teritoriālo plānošanu: kuģniecības koridoriem, transporta tīkliem, kabeļu un cauruļvadu trasēm, jūras vides aizsargāto apgabalu tīklu;

Rīcības nozīmīgas jomas

33. uzsver, ka prioritātes kopīgai rīcībai Ziemeļjūras un Lamanša reģionā pirmām kārtām meklējamas jūrniecības poli-

tikas, vides, enerģētikas, transporta un satiksmes, rūpniecības un zinātnes jomās, kā arī saistībā ar to ietekmi uz sociālo kohēziju. Minētajās politikas jomās skaidri izpaužas makroreģiona sekmīgas sadarbības pievienotā vērtība. Tomēr tā labvēlīgi ietekmēs arī tās politikas jomas, kas nav tieši atkarīgas no teritoriālajām īpatnībām un tradicionālajām norisēm;

Kuģniecība un ostas

34. uzsver, ka kuģniecība ir viens no Eiropas ekonomikas pilāriem, nozīmīgs nodarbinātības faktors un, neraugoties uz slodzi videi, videi vismazāk kaitīgais transporta veids. Tāpēc mērķis ir pārvirzīt pirmām kārtām preču transportu uz ūdensceļiem un izveidot labākus ūdensceļu un sliežu ceļu savienojumus iekšzemē. Būtu jākoordinē tuvsatiksmes kuģošanas ceļu, jūras maģistrāļu un iekšējo ūdensceļu savienojumu izveide Ziemeļjūras un Lamanša makroreģionā;

35. uzskata, ka turpmāk īpaša uzmanība būtu jāpievērš jūras satiksmes drošības uzlabošanai un kontrolei, jo īpaši tādos augsta riska jūras reģionos kā Lamanšs. Tā kā papildu draudus rada aizvien lielākie vēja enerģijas parki atklātā jūrā, ir vajadzīgas jaunas kopīgas civilās aizsardzības stratēģijas;

36. pauž bažas par to, ka finanšu un ekonomikas krīzes dēļ saasinoties kuģniecību un ostu konkurencei, prasības cīņā pret jūras un piekrastes piesārņojumu varētu kļūt mazsvarīgas. Ir vajadzīgs īpašs atbalsts, pasākumi un stimuli, lai turpinātu attīstīt tādas stratēģijas kā "Clean Shipping", "Nulles emisiju kuģis" un "Green Harbour". Labi piemēri ir Rotterdams klimata iniciatīva (Rotterdam Climate Initiative) un "Clean Shipping Index";

37. ir pārliecināta, ka jautājumi par drošību uz jūras un pasākumi pret vides piesārņošanu ir jāregulē ar starptautiskiem nolīgumiem, tomēr šādus nolīgumus var sekmīgi sagatavot un to īstenošanu uzsākt ar labi organizētu makroreģionu darbību un piemēriem;

Kvalifikācija

38. uzskata, ka, atkal pieaugot jūras transporta nozīmei un paplašinoties darbībai atklātā jūrā, palielināsies pieprasījums pēc darbaspēka un paaugstināsies tam izvirzītās prasības; saasināsies starptautiskā konkurence, cenšoties piesaistīt augsti kvalificētus speciālistus. Ziemeļjūras un Lamanša reģiona jūrniecības uzņēmumiem tagad ir kopīgs uzdevums rūpēties par speciālistu izglītību un kvalifikāciju, lai viņi spētu pildīt daudzveidīgas darbības jūrniecības jomā;

39. iesaka apsvērt iespēju izveidot "jūras akadēmiju", kura būtu kopīgs virtuāls izglītības centrs tradicionālu un jaunu jūrniecības profesiju apguvei, kurā tiktu izstrādāts kopīgs izglītības saturs un standarti, ko pēc tam savstarpēji atzīst visas puses;

Rūpniecība un ekonomika

40. uzsver, ka ar starptautisko darba dalīšanu saistītās pārmaiņas rūpniecībā, jo īpaši kuģubūvē, būtiski ietekmē piekrastes teritorijas Ziemeļjūras un Lamanša reģionā. Jāveicina īpašu ar augstām tehnoloģijām aprīkotu kuģu būvniecība un zemas vai nulles emisijas kuģu būvniecība, lai atbalstītu kuģu būvētavas konkurenci cīņā un vienlaikus padarītu jūras transportu drošāku un ilgtspējīgāku;

41. norāda uz to, ka jūra un piekraste var kļūt par jaunu tehnoloģiju un rūpniecības nozaru atrašanās vai rašanās vietu. Runa ir par tehnoloģijām atklātā jūrā, jūras nozaru biotehnoloģijām, ūdens un deltas tehnoloģiju, jūras organismu audzēšanu, citu izejvielu iespējamo ieguvu no jūras gultnes. Minēto nākotnes tehnoloģiju un rūpniecības nozaru attīstībai būtu jāveido reģionālie grupējumi Ziemeļjūras un Lamanša reģionā, jo tajā ir labs zinātniskais un rūpniecības potenciāls;

42. atzinīgi vērtē to, ka Komisija 2010. gada darba programmā ir paredzējusi publicēt paziņojumu "Jūras nozaru izaugsme — jauns redzējums ilgtspējīgai izaugsmei piekrastes reģionos un ar jūrniecību saistītajās nozarēs";

Integrētā jūrniecības politika

43. uzsver, ka ES integrētajā jūrniecības politikā ir norādīts uz nepieciešamību atrast piemērotus, reģionālo jūru (ģeogrāfiskajām, ekonomiskajām, politiskajām) īpatnībām pielāgotus risinājumus un ka Ziemeļjūra un Lamanšs ir šāda reģionāla jūra. Integrētas jūrniecības politikas izstrāde šim reģionam, tās īstenošana un kontrole ir Ziemeļjūras un Lamanša reģiona Eiropas stratēģijas būtiska sastāvdaļa;

44. tāpēc pauž cerību, ka Komisijas minētajā paziņojumā par integrētu jūrniecības politiku Ziemeļjūras teritorijā būs izteikts aicinājums piekrastes valstīm intensīvāk sadarboties, kā arī norādīti šīs sadarbības mērķi un instrumenti;

45. norāda, ka šajās debatēs reģionālās un vietējās pašvaldības un vietējo interešu pārstāvji ir svarīgi partneri, jo tie vislabāk var novērtēt konkrētu pasākumu piemērotību;

Zvejniecība

46. pauž nožēlu, ka Eiropas Savienības zvejniecības politikas mērķi līdz šim nav pilnībā sasniegti un lielas problēmas nav atrisinātas: daudzu sugu pārzveja daudzos reģionos, daudzu zivju krājumu sliktais stāvoklis — daļā gadījumu zem bioloģiskās robežas, joprojām nepamatoti augsta zvejas jauda, nelegāla un neregamentēta zveja, kuru līdz šim nav izdevies efektīvi novērst;

47. iesaka katras zvejas zonas gadījumā analizēt un izvērtēt, kāda apsaimniekošanas sistēma būtu visatbilstošākā attiecīgajai jūras zonai, zvejojāmām sugām un zvejas flotes veidam. Šajā nolūkā būtu jāpalielina reģionālo konsultatīvo padomju (RAC) loma un jāatbalsta vietējo un reģionālo pašvaldību iesaistīšanās;

Vide

48. atzīmē, ka ekonomikas attīstība un aizvien lielākā cilvēka iekļaušanās radījusi milzīgu slogu Ziemeļjūras un Lamanša reģiona ekosistēmai un izraisījusi lielas vides problēmas: jūras un krastu piesārņošanu ar atkritumiem (cita starpā ar plastmasas atkritumiem), augstāku ūdens piesārņojumu ar ķīmiskām vielām un smagajiem metāliem, kā arī piesārņojumu, ko rada kuģi un naftas un gāzes ieguve no jūras gultnes;

49. ir pārliecināta, ka jūras vides — arī upju grīvu — stāvokļa ilgtspējīgu uzlabošanu (ūdens kvalitāte, bioloģiskās daudzveidības saglabāšana) var panākt tikai tad, ja visas Ziemeļjūras un Lamanša piekrastes valstis apņemsies izvirzīt un saskaņoti īstenot kopīgus mērķus, kā arī kontrolēt to izpildi;

50. ar lielām bažām atzīmē, ka Ziemeļjūras un Lamanša dzelmē vēl joprojām atrodas liels Otrā pasaules kara munīcijas apjoms (aptuveni 1 miljons tonnu), kas nozīmē ievērojamus draudus kuģniecībai, videi un cilvēkiem. Lai šos draudus varētu mazināt un novērst, ir vajadzīga informācijas apmaiņa, sadarbība, kuras pamatā ir savstarpēja uzticēšanās, un kopīga rīcības programma;

51. uzsver, ka, pirms plānot oglekļa dioksīda uztveršanas un uzglabāšanas iekārtas (CCS) jūras gultnē, ir jāveic ļoti pamatīgi pētījumi par riska novērtējumu un ietekmi uz vidi;

Pielāgošanās klimata pārmaiņām un to mazināšana

52. norāda, ka jūras līmeņa paaugstināšanās un lielākie draudi, kas saistīti ar klimata pārmaiņu radīto ekstremālo laika apstākļu izraisīto piekrastes teritoriju applūšanu, ietekmē Ziemeļjūras un Lamanša piekrastes reģionus specifiskā un salīdzināmā veidā. Ziemeļjūras un Lamanša piekrastes reģioniem jārisina šīs problēmas, īstenojot kopīgus pētniecības projektus, apmainoties ar nozīmīgu informāciju un saskaņojot konkrētus piekrastes aizsardzības pasākumus;

53. norāda, ka Ziemeļjūras reģiona valstīm ir unikāla pieredze, risinot ar jūras līmeņa svārstībām saistītas problēmas, kuras var rasties klimata pārmaiņu rezultātā. Tāpēc, apvienojot pētniecību un attiecīgu zināšanu sasniegumus šajā nozarē, būtu iespējams paaugstināt konkurētspēju, kā arī aizsargāt minētā reģiona iedzīvotāju dzīves telpu;

54. vienlaikus norāda, ka Ziemeļjūras un Lamanša teritorijas reģioni klimata aizsardzību un vides izpēti uzskata par ļoti nozīmīgu un kopīgi izmantos reģionālā līmeņa rīcības iespējas, lai samazinātu siltumnīcefekta gāzu emisijas. Tas notiek, īstenojot reģionālas klimata aizsardzības programmas, paaugstinot energoefektivitāti un atbalstot atjaunojamu energoresursu izmantošanu (gan atklātā jūrā, gan uz sauszemes), lai tie aizstātu fosilos enerģijas avotus;

55. uzsver, ka piekrastes teritorija un pirmām kārtām lielās upju grīvas jāveido noturīgākas pret klimata pārmaiņām, lai piekrastes reģionos un iekšzemē iespēju robežās paaugstinātos dabas un dzīves kvalitāte;

56. atzīmē, ka klimata pārmaiņas, izraisot sasilšanu, ūdens paskābināšanos, jaunu sugu imigrāciju, var turpināt kaitēt arī jūras ekosistēmām. Tās mainīs arī tūrisma iespējas šajā teritorijā. Lai sagatavotu konkrētus politiskus risinājumus, ir vajadzīgi kopīgi izstrādāti un zinātniski pamatoti attīstības scenāriji;

Teritorijas plānošana

57. uzsver, ka pārrobežu ietekmes dēļ tieši tik intensīvi izmantotajā Ziemeļjūras un Lamanša reģionā ir vajadzīga pastiprināta piekrastes un ūdeņu teritoriālās plānošanas jautājumu saskaņošana. Pašlaik vēl joprojām augošās prasības atļaut ierobežotās un jutīgās telpas izmantošanu jāvērtē un jāanalizē, ņemot vērā ilgtspējīgu attīstību un dabiskās vides saglabāšanu;

58. iesaka apsvērt, vai Ziemeļjūras un Lamanša reģionam nevajadzētu izstrādāt kopīgas "kalnraktuvju tiesības" attiecībā uz jūras gultni, iekļaujot tajās noteikumus, kas regulē atļauju izsniegšanu un drošības jautājumus. Vajadzīgi arī noteikumi, kas attiecas uz kabeļu un cauruļvadu izvietošanu un izmantošanu uz jūras gultnes;

59. norāda, ka piekrastes zonai ir svarīga funkcija aizsargāt iekšzemi pret jūru. Vienlaikus tā ir arī augstvērtīgs dabas un atpūtas apvidus un tādējādi paaugstina pie Ziemeļjūras un Lamanša dzīvojošo cilvēku dzīves kvalitāti. Daudzu dažādo izmantošanas interešu dēļ (daba, atpūta, ekonomika, drošība, dzīves telpa) noteikti jāpanāk piekrastes teritorijas atbilstīga un efektīva izmantošana, tās integrēta plānošana un attīstība;

Enerģētika

60. izsaka pieņēmumu, ka Ziemeļjūrā turpināsies naftas un gāzes ieguve. Lai pēc iespējas ierobežotu riskus un vajadzības gadījumā varētu ātri un efektīvi reaģēt, ir nepieciešami kopīgi augsti drošības standarti un sistēmas draudu novēršanai un ierobežošanai;

61. uzsver, ka ģeogrāfisko apstākļu dēļ Ziemeļjūrā un Lamanšā ir ļoti liels potenciāls atjaunojamai enerģijai, kuras izmantošanas paplašināšana ir ļoti svarīga, lai klimata politiku sekmīgi īstenotu. Šeit ir lielas iespējas izmantot vēja, viļņu, plūdmainas un straumju enerģiju, un tās tālāka izpēte un atbalstīšana ir visa reģiona interesēs. Ņemot vērā jūras vēja enerģijas parku straujo būvniecību, jāvienojas par šo iekārtu būvniecības, drošības, trokšņa līmeņa un piesārņojuma standartiem;

62. atzinīgi vērtē faktu, ka sākusies Ziemeļjūras tīkla — visaptveroša enerģijas transporta tīkla — plānošana, lai pilnībā izmantotu atjaunojamo energoresursu potenciālu. Tāpēc dalībvalstu, reģionu un privātu partneru sadarbībai ir īpaša nozīme. Pēc turpināsies arī "viedo tīklu" izveide, lielā atjaunojamās enerģijas ieguves potenciāla dēļ šī teritorija varētu kļūt par eksperimentālu elektromobilitātes reģionu;

Pētniecība

63. rosina 8. pētniecības pamatprogrammā vairāk atbalstīt jūras un jūrniecības pētniecību un sekmēt tās tīklu veidošanu. Visu minēto rīcības jomu pamatā ir zinātniskas atziņas par Ziemeļjūras ekosistēmu un tās stāvokli, par klimata pārmaiņu sekām, konkurējošo izmantošanas veidu savstarpējo ietekmi u. c.;

64. ierosina uzsākt atsevišķu visaptverošu reģiona pētniecības iniciatīvu, kuras mērķis būtu apkopot visās disciplīnās gūtās zināšanas par Ziemeļjūras un Lamanša reģionu. Šajā saistībā būtu jāizvērtē programmas *BONUS 169* īstenošanā Baltijas jūras reģionā gūtā pieredze;

Kultūra

65. norāda, ka dzīve un darbs pie jūras un uz jūras ir veidojis senas kultūras tradīcijas, atstājis atmiņas un nostāstus. Polderu zemes ieguve, kuģubūve un kuģniecība ir būtiski sekmējusi pie Ziemeļjūras un Lamanša dzīvojošo cilvēku identitātes un pašizpratnes veidošanos. Lai konkurences cīņā šai teritorijai pievērstu lielāku uzmanību, pozitīva iezīme ir arī minēto tradīciju iedzīvināšana un attīstīšana, veidojot kopīgu identitāti;

66. rosina tāpēc atbalstīt sadarbību ar attiecīgajiem muzejiem un kultūras iestādēm (piemēram, Ziemeļjūras jūrniecības muzeju tīklu). Lai uzlabotu izpratni par kopīgo (un arī atšķirīgo) reģiona vēsturi, lietderīga varētu būt kopīga vēstures grāmata;

67. uzsver radošās un kultūras ekonomikas nozīmi daudzos Ziemeļjūras un Lamanša reģiona apgabalos un ir pārliecināta, ka šī ekonomikas nozare aizvien vairāk sekmēs izaugsmi un nodarbinātību reģionā, jo īpaši ar kultūras un akadēmiskās apmaiņas programmām un visā teritorijā saistot kultūru ar ilgtspējīgu tūrismu;

Saistība ar citām ES politikas jomām

68. norāda, ka minētās prioritātes, Ziemeļjūras un Lamanša reģiona stratēģijas temati un stratēģijas "Eiropa 2020" pamatnostādnes un mērķi daudzējādā ziņā ir saskaņoti, un uzskata, ka tas ir lielisks priekšnoteikums, lai visas Savienības līmeņa stratēģiskā virzība un intensīvā pārrobežu un starptautiskā sadarbība noteiktā makroreģionā, proti, Ziemeļjūras un Lamanša piekrastes valstu makroreģionā bagātinātu viena otru;

69. uzskata, ka jo īpaši pamatiniciatīvās “Inovācijas Savienība”, “Resursu ziņā efektīva Eiropa”, “Rūpniecības politika globalizācijas laikmetā”, kā arī “Jaunas prasmes un darbavietas” ir ietverti tie ES nākotnes uzdevumi, kuru izpildē Ziemeļjūras un Lamanša piekrastes valstu makroreģiona stratēģija varētu sniegt konkrētu un ilgtspējīgu ieguldījumu;

70. atkārtoti uzsver, ka valsts, reģionālā un vietējā līmeņa partneru sadarbība skaidri noteiktās tematiskās jomās makroreģionā sniedz nozīmīgu pievienoto vērtību augstākas ES stratēģijas īstenošanā, jo makroreģionālā līmenī tiks noteikti piemērotākie dalībnieki un mērķtiecīgi mobilizēti un novirzīti resursi;

71. uzsver, ka dalībnieku sadarbībai makroreģiona ietvaros ir īpaša nozīme, lai efektīvi un sekmīgi īstenotu stratēģiju “Eiropa 2020” uz vietas un iedzīvotāji vietējā un reģionālajā līmenī par to varētu konkrēti pārliecināties;

72. norāda, ka starp Ziemeļjūru un Baltijas jūru pastāv daudzveidīgas ekonomiskas un politiskas saiknes. Abi jūras reģioni sastopas ar līdzīgām problēmām jo īpaši saistībā ar jūras ekonomiku, jūras aizsardzību, klimata pārmaiņām un enerģētikas politiku. Tāpēc saprotami ir centieni veidot ciešu sadarbību starp Baltijas jūras un Ziemeļjūras reģioniem. Turklāt būtu jānovērtē, kā Baltijas jūras reģiona stratēģijas paraugpraksi varētu pārņemt Ziemeļjūras reģiona stratēģijā;

73. ierosina pārbaudīt, vai un kā kohēzijas politikas mērķus un rīcības jomas turpmāk būtu jāsaista arī ar makroreģionālās stratēģijās izvirzītajām prioritātēm, piemēram, piešķirot minētajām stratēģijām noteiktus struktūrfondu līdzekļus;

74. atzīmē, ka Ziemeļjūras un Lamanša reģionā jau ir ES pārrobežu, starptautiskās un starpreģionālās sadarbības programmas, kas sekmē sadarbību un reģionu ciešāku kohēziju, jo īpaši *INTERREG IV B* programmas Ziemeļjūrai un Atlantijas lokam. Šīs programmas, kas ir savstarpēji cieši un elastīgi saistītas vai uz nenoteiktu laiku apvienotas, varētu pārvērst par nozīmīgu instrumentu Ziemeļjūras un Lamanša reģiona stratēģijas izstrādei un īstenošanai;

75. aicina Ziemeļjūras un Lamanša reģiona vietējās un reģionālās pašvaldības jau tagad vairāk izmantot minētos starpreģionālās sadarbības atbalsta instrumentus, lai formulētu un izstrādātu makroreģionālu stratēģiju;

76. atkārtoti aicina, izstrādājot kohēzijas politiku no 2014. gada, nostiprināt starpreģionālo sadarbību un palielināt tai līdzekļus, neskarot kohēzijas politikas 1. un 2. mērķi;

Pārvaldība

77. norāda uz Eiropas Komisijas viedokli, ka pašlaik attiecībā uz makroreģionālu stratēģiju izstrādi ir spēkā trīs “nē”: nav jaunu noteikumu, nav jaunu iestāžu un nav papildu līdzekļu;

78. tomēr uzskata, ka vienlaikus jādarbojas arī trijiem “jā”:

— makroreģionā jau spēkā esošo noteikumu piemērošana un kontrole, par ko panākta vienošanās;

— vietējo un reģionālo pašvaldību un dalībvalstu platformas/tikla/teritoriālu grupējumu veidošana (Savienības iestāžu uzdevums), iesaistot attiecīgas ieinteresētās personas;

— pieejamo Savienības finanšu līdzekļu saskaņota izmantošana makroreģionālu stratēģiju izstrādei un īstenošanai;

79. uzskata, ka makroreģionālu stratēģiju īstenošanai ir jāattīsta un jāpiemēro jauni pārvaldības veidi (tīkli, platformas), kas vērsti uz kopīgu rīcību un konkrētiem mērķiem. Izmantojot šos jaunus veidus, var ierosināt un turpināt attīstīt politiskus procesus, neierobežojot noteiktās kompetences un suverenitātes tiesības. Lietderīga ir daudzlīmeņu sadarbības struktūra, kurā apvienoti dažādi pārvaldības, varas, resursu un spēju līmeņi;

80. atgādina, ka no 1984. līdz 2006. gadam pirmos darbus saistībā ar nolīgumiem par labāku Ziemeļjūras aizsardzību ir veikusi starptautiskā Ziemeļjūras aizsardzības konference. Ar OSPAR Konvenciju par jūras vides aizsardzību Atlantijas okeāna Ziemeļaustrumu daļā, tostarp Ziemeļjūrā, kas stājās spēkā 1998. gadā, ir noteikta saistoša sistēma starptautisku vienošanos slēgšanai šajā zonā;

81. uzsver, ka Ziemeļjūras komisija, kas ir viena no Eiropas Perifēro piejūras reģionu konferences (PPRK) ģeogrāfiskajām komisijām, ir nozīmīga partnere, kas atbalsta pastiprinātu sadarbību Ziemeļjūras reģionā un jau izstrādājusi priekšlikumus Ziemeļjūras un Lamanša reģiona stratēģijai. Šajā saistībā Reģionu komitejas starpreģionālās grupas “Ziemeļjūra un Lamanšs” un Ziemeļjūras komisijas starpā jau labu laiku notiek cieša saziņa. Arī citiem šīs teritorijas vietējo un reģionālo organizāciju tīkliem jādod iespēja sniegt ieguldījumu šajā darbā;

82. uzsver, ka attiecībā uz Lamanšu liela loma ir *Arc-Manche* asamblejai, kas izteikti atbalsta Lamanša integrāciju makroreģionālā stratēģijā, kura ir kopīga ar Ziemeļjūru;

83. ir pārliecināta, ka sadarbība gan ar minētajām, gan citām aktīvām apvienībām (piemēram, ar *Wadden* jūras forumu) un nevalstiskām organizācijām ir būtisks faktors makroreģionālu stratēģiju izstrādē un panākumu gūšanā;

84. pauž cerību, ka var panākt labāku sinerģiju starp Kopienas līmenī pieejamajiem līdzekļiem, kamēr makroreģionālām stratēģijām nav piešķirti līdzekļi. Ņemot vērā risināmo jautājumu daudzveidību, jāspēj izmantot dažādus Kopienas līdzekļus, ne tikai struktūrfondus, bet arī, piemēram, Konkurētspējas un jauninājumu pamatprogrammu, TEN-T programmas un *Marco Polo* programmu transporta jomā, pētniecības un attīstības pamatprogrammu u. c.;

85. uzskata, ka makroreģiona politikas mērķim jābūt kopīgai rīcībai, kas ir ierobežota telpā, laikā un saturiski. Tāpēc minētā politika būtu jāapkopo rīcības plānā "Ziemeļjūra un Lamanšs 2020";

III. SECINĀJUMI.

86. lūdz ES dalībvalstis atbalstīt tālākos soļus, kas vērsti uz Eiropas līmeņa stratēģijas izstrādi Ziemeļjūras un Lamanša makroreģionam;

87. uzskata, ka, ņemot vērā neatliekamās problēmas un uzdevumus, tagad ir jāstrādā Eiropas stratēģiju Ziemeļjūras un Lamanša reģionam. Komiteja mudina Eiropadomi uzdot Komisijai stratēģijas izstrādi un lūdz Eiropas Parlamentu cieši sadarboties;

88. aicina, īstenojot kohēzijas politiku pēc 2013. gada, cik vien iespējams, paredzēt makroreģionālo stratēģiju īstenošanu visās teritoriālās sadarbības jomās (pārrobežu, starptautiskā un starpreģionālā sadarbība) un atbalsta makroreģionālas stratēģijas pieņemšanu pirms 2013. gada, lai ar nākamā plānošanas perioda reģionālajām operatīvajām programmām iespēju robežās varētu sekmēt šādas stratēģijas konkrētu īstenošanu;

89. uzsver, ka stratēģijas Ziemeļjūras un Lamanša ģeogrāfiskajam reģionam pamatā ir subsidiaritātes principa piemērošana. Ar stratēģiju risinās tādus jautājumus un problēmas, ko nevar atrisināt tikai vietējā, reģionālā un valsts līmenī;

90. uzsver, ka stratēģijas izstrādes laikā jānorisinās plašai sabiedriskai apspriešanai. Tai būtu jānotiek ciešā sadarbībā ar Reģionu komiteju, kas ir vietējo un reģionālo pašvaldību pārstāve, un jo īpaši ar PPRK Ziemeļjūras komisiju, *Arc-Manche* asambleju un citiem nozīmīgiem dalībniekiem. Būtu jāiesaista Norvēģija un Islande, kas ir EEZ locekles;

91. lūdz Eiropas Komisijai jau pirms 2013. gada nodrošināt tehniskās palīdzības līdzekļus makroreģionālu stratēģiju izstrādei, lai tās varētu iekļaut nākamajā Eiropas Savienības finanšu plānā;

92. ierosina Eiropas Komisijai atbalstīt Ziemeļjūras un Lamanša makroreģionālas stratēģijas izstrādi pirms 2013. gada, arī, izmantojot teritoriālās sadarbības veicināšanas programmas, jo īpaši, *INTERREG IV B* un citas tīklu programmas, piemēram *ESPON*. Tādējādi būs skaidri redzams, kuras Eiropas direktīvas un nolīgumi jau tiek piemēroti šajā reģionā;

93. atzinīgi vērtē to, ka Eiropas Komisijas darba programmā paredzēts publicēt paziņojumu par integrētās jūrmiecības politikas īstenošanu Ziemeļjūrā;

94. uzskata, ka makroreģionu nozīme un funkcijas ir steidzami jāpārskata un jānosaka precīzāk, izstrādājot zaļo grāmatu. Reģionu komiteja jau izteikusi Eiropas Komisijai šādu aicinājumu rezolūcijā par Eiropas Komisijas likumdošanas un darba programmu 2010. gadam;

95. uztic priekšsēdētājam nosūtīt šo pašiniciatīvas atzinumu Eiropas Komisijai, Eiropas Parlamentam, pašreizējai ES Padomes prezidentvalstij un tās partnerēm prezidentvalstu trijotnē (2010–2011).

Briselē, 2010. gada 5. oktobrī

Reģionu komitejas
priekšsēdētāja
Mercedes BRESSO